

PRZEMYSŁ NAFTOWY

DWUTYGODNIK

ZESZYT 1

ROČZNIK XII

1 9 3 7

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO WE LWOWIE

Treść:

1. Dr St. Schaetzel: „Przemysł naftowy na przełomie”	Str. 1
2. Inż. Z. Piechorski i inż. M. Fingerhut: „Samoczynna eksploatacja otworu wiertniczego „Władysław” w Humniskach”	” 4
3. Inż. E. Katz: „Szybka metoda oznaczania zawartości soli w ropie”	” 9
4. „Międzynarodowy Kongres dla spraw paliwa zastępczego”	” 11
5. „S. p inż. Aleksander Jerzy Onyszkiewicz”	” 14
6. „Wiercenia w roku 1935”	” 15
7. „Komunikat Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego”	” 16
8. „Jednostka ciężaru, czy jednostka objętości przy pomiarze ilości olejów mineralnych?”	” 17
9. Przegląd prasy	” 18
10. Dział gospodarczy	” 23
11. Dział prawny	” 31
12. Wiadomości bieżące	” 32

Table des matières:

1. Dr St. Schaetzel: „L'industrie pétrolifère au moment décisif”	Page 1
2. Ing. Z. Piechorski et ing. M. Fingerhut: „L'exploitation par éruption du puits „Władysław” à Humniska”	” 4
3. Ing. E. Katz: „Méthode rapide de détermination du pourcentage de sel dans le pétrol”	” 9
4. „Congrès International pour l'étude de la question des combustibles synthétiques”	” 11
5. „Feu M. l'Ing. Aleksander Jerzy Onyszkiewicz”	” 14
6. „Les forages en 1935”	” 15
7. „Communiqué du Fonds pour favoriser les forages pétroliers”	” 16
8. „Mesure des quantités d'huiles minérales par l'unité de poids ou l'unité de capacité?”	” 17
9. Revue de la presse	” 18
10. Revue économique	” 23
11. Questions juridiques	” 31
12. Chronique courante	” 32

Inhalt:

1. Dr St. Schaetzel: „Entscheidender Moment in der polnischen Erdöl-industrie”	Seite 1
2. Ing. Z. Piechorski u. Ing. M. Fingerhut: „Selbsttätige Exploitation der Bohrsonde „Władysław” in Humniska”	” 4
3. Ing. E. Katz: „Einfache Methode für Salzbestimmung im Erdöl”	” 9
4. „Internationaler Kongress für Ersatztreibstoffe”	” 11
5. „Ing. Aleksander Jerzy Onyszkiewicz”	” 14
6. „Die Bohrtätigkeit im Jahre 1935”	” 15
7. „Mitteilung des Bohrfondes”	” 16
8. „Gewicht — oder Raummasse in der Erdölindustrie”	” 17
9. Pressestimmen	” 18
10. Ekonomische Rundschau	” 23
11. Neue Gesetze und Verordnungen	” 31
12. Kleine Nachrichten	” 32

Od Redakcji.

REKOPISY przeznaczone dla Redakcji wykonywać należy zawsze na jednej stronie arkusza zwykłego papieru, z odstępem między wierszami szerokości około 15 mm, piśmem wyraźnym, możliwie maszynowym.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

RYUNKI techniczne sporządzone być winny czarnym tuszem na kalce lub białym papierze rysunkowym. Opisywanie rysunków wykonywać należy zawsze zwykłym ołówkiem, a nie tuszem.

FOTOGRAFIE wykonane być winny w odbitkach czarnych na błyszczącym papierze. W razie braku odbitek nadsyłać można klisze lub filmy.

PRACE ORYGINALNE, REFERATY I ARTYKUŁY obejmować winny wraz z rysunkami 4 do 5 stron druku (1 strona druku obejmuje około 6 000 liter). Tematy obszerniejsze dzielić zatem należy, o ile możliwości, na dwa lub więcej artykułów mniejszych rozmiarów.

Na końcu każdego artykułu umieścić należy krótkie zestawienie treści w języku polskim, a o ile możliwości także w języku francuskim, niemieckim lub angielskim.

ODBITEK z artykułów dostarczamy autorom bezpłatnie w ilości 25 egzemplarzy, ilości większych po cenie kosztów własnych. Odbitek żądać należy zaopatrując rękopis odpowiednią uwagą.

PRZEDRUK dozwolony z podaniem źródła.

Przemysł Naftowy

d w u t y g o d n i k

wydawany nakładem

**Krajowego Tow. Naftowego
we Lwowie**

wychodzi 10-go i 25-go każdego miesiąca

Komitet redakcyjny:

Jan Arnicki
Prof. inż. Z. Bielski
Inż. W. Grossman
K. Kowalewski
Dr T. Mikucki
Dr inż. St. Olszewski
Prof. inż. St. Paraszcza
Prof. dr St. Pilat
Inż. W. J. Piotrowski
Dr St. Schaetzel
Dr St. Unger
Dr I. Wygard
Dr O. V. Wyszyński
C. Załuski
Stow. Pol. Inż. P. N.

Biblioteka Jagiellońska

1002679085

Redaktor odpowiedzialny:

Dr St. Schaetzel

Rocznik XII

L w ó w 1 9 3 7

1272

IV CZASOP.

12(1937)

SPIS RZECZY

drukowanych w roczniku 1937

I. Sprawy ogólne przemysłu naftowego.

	Str.
Dr St. Schaetzel: „Przemysł naftowy na przełomie“	1
„Wiercenia w roku 1935“	15
„Nacjonalizm gospodarczy a przemysł naftowy“	48
Dr T. Mikucki: „Kopalnictwo naftowe w r. 1936“	57
Inż. W. Hłasko: „Sytuacja i postulaty przemysłu naftowego“	85
„Dyskusja motoryzacyjna w Senacie“	95
„Wiercenia w roku 1936“	97
Dr T. Mikucki: „Przemysł rafineryjny w r. 1936“	105
R.: „Konieczność uzdrowienia przemysłu naftowego“	257
„Ratujmy drugi przemysł surowcowy“	374
„Cena ropy zwyżkuje“	413
„Podaż i popyt w przemyśle naftowym“	441
s. s.: „Postulaty przemysłu naftowego“	497
s. s.: „Nowelizacja prawa górniczo-naftowego“	525
„Tężejszość i przyszłość nafty polskiej“	528
Dr T. Mikucki: „Najbliższa przyszłość przemysłu naftowego“	577
Dr T. Mikucki: „Nowa taryfa składek za ubezpieczenia od wypadków“	605

II. Prace z zakresu kopalnictwa.

Inż. Z. Piechorski i inż. M. Fingerhut: „Samoczynna eksploatacja otworu wiertniczego „Władysław“ w Humniskach“	4, 43, 64, 92, 109
Inż. J. W. Holewiński: „Płytkie wiercenie sterowanym chwytnikiem“	60
Konferencja techniczna w sprawach wierceń „Rotary“	454

III. Prace z działu rafineryjnego.

Inż. E. Katz: „Szybka metoda oznaczania zawartości soli w ropie“	9
„Jednostka ciężaru czy jednostka objętości przy pomiarze ilości olejów mineralnych?“	17
G. J. Smyszlajew: „Sposób oznaczania smarność olejów smarowych“	38
Przegląd bieżącej literatury naftowej angielskiej i amerykańskiej	51, 100, 144, 193, 244, 307, 354, 460, 516, 572

	Str.
Dr inż. St. Rachwał: „Piana jako środek do zwalczania pożarów naftowych“	153, 181, 221
Inż. J. Lang: „Przyczynki do badań laboratoryjnych smarów stałych“	177
Inż. T. I. Rabek: „O chlorowaniu metanu (gazu ziemnego) i przemysłowym zastosowaniu otrzymywanych chloropochodnych“	232, 263, 295
Inż. W. Bóbr: „Gazowe i stałe paliwa zastępcze“	554, 584, 615, 624

IV. Prace z zakresu gazownictwa.

Inż. St. Dażwański: „Gazy ziemne i rurociągi gazowe w Polsce“	341, 365
---	----------

V. Prace z zakresu geologii naftowej.

O. W. Wyszyński: „Próba geologicznej interpretacji anomalii grawimetrycznych na przedgórzu Karpat środkowych“	33
O. W. Wyszyński: „Wiercenia poszukiwawcze koncernu „Małopolska“ w Wowni“	88
Inż. M. Kleinmann (S. A. „Pionier“): „Analizy solanek z Karpat i Przedgórza“	138
O. W. Wyszyński (S. A. „Pionier“): „Wiercenia rdzeniowe w Jankowcach“	158
„Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego“	202
H. Teisseyre: „Budowa geologiczna antykliny słobódzkiej w okolicy Czarne-go Potoka“	289
Dr inż. St. Olszewski: „Pochodzenie pierwotne ropy i gazu ziemnego w Polsce“	322, 347, 368
S-ka Akc. „Pionier“: „Wyniki pomiarów grawimetrycznych na obszarze Przedgórza między Sanem a Sukielą“	389
O. W. Wyszyński: „Materiały geologiczne z wierceń poszukiwawczych na przedgórzu okolic Stryja“	469
„Przyczynki do sprawy pochodzenia ropy naftowej“	478
O. W. Wyszyński: „Materiały geologiczne z wierceń poszukiwawczych na przedgórzu okolic Stryja“	504

S-ka Akc. „Pionier”: „Aparat do bocznego pobierania próbek skał w otworach wiertniczych“	558
O. W. W y s z y ń s k i i J. O b t u ł o w i c z : „Materiały geologiczne z głębokiego wiercenia w Gajach Niżnych“	579
S-ka Akc. „Pionier”: „Przedgórze stryjskie. Wiercenia poszukiwawcze S. A. „Pionier“ w Koenigsau - Równem“	609

VI. Różne.

„Ś. p. inż. Aleksander Jerzy Onyszkiewicz“	14
Komunikat Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego	16
„Jednostka ciężaru czy jednostka objętości przy pomiarze ilości olejów mineralnych?“	17
„Nacjonalizm gospodarczy a przemysł naftowy“	48
„Zagraniczna opinia o sytuacji polskiego przemysłu naftowego“	114
„Trzydziestolecie dyrektury Prezesa Tadeusza Chłapowskiego w S. A. „Galicja“	129
„Napęd motorowy w nowoczesnej technice okrętowej“	167
„Ś. p. inż. Ludwik Włoczewski“	189
Od Redakcji	201
„Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego“	202
„Pięćdziesięciolecie pracy Prezesa Władysława Długosza w przemyśle naftowym“	229
„Kto odkrył Lipie?“	271
Śp. Władysław Długosz (klepsydra)	313
„Śp. Prezes Władysław Długosz“	315
Przemówienie Min. Mariana Szydlowskiego na pogrzebie Prezesa Wł. Długosza	316
Dr St. Bartoszewicz: „Władysław Długosz“	318
II Światowy Kongres Naftowy. Streszczenia referatów	371, 397, 420, 451, 467, 621
„Zagadnienia gospodarki energetycznej“	393
„Organizacja i prace Kongresu Paryskiego“	414, 443, 474
„XVII Targi Wschodnie“	424
Średnie gęstości (ciężary gatunkowe) poszczególnych rop	466
s. s.: „Postulaty przemysłu naftowego“	497
Inż. T. Welfeld: „Planowanie stacji benzynowych“	501, 529, 559
„Panu Profesorowi Inż. Z. Bielskiemu w odpowiedzi“	508
Prof. inż. Z. Bielski: „Odpowiedź odpowiedzi“	510
„O nowych wierceniach w Borysławiu“	535
„Sprawa wymaga wyjaśnienia“	535
„Sprawa Stanu Inżynierskiego“	537
„Nowy Prezes Krajowego Towarzystwa Naftowego“	553
Ś. p. Włodzimierz Brincken	563
W. Sulimirski: „Prof. Bielski a Empirycy“	564
Oświadczenie organizacji naftowych	620
Jubileusz pracy Prezesa J. Goldmanna	621

VII. Stowarzyszenia, zjazdy, posiedzenia.

Posiedzenia Krajowego Towarzystwa Naftowego	104, 255, 494, 550, 628
Członkowie Wydziału K. T. N. wybrani na rok 1937	270
Sprawozdanie Krajowego Towarzystwa Naftowego za rok 1936	267
Posiedzenie Komitetu Redakcyjnego „Przemysłu Naftowego“	284
Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego	16, 386
„Polski Eksport Naftowy“	31, 283
Polskie Towarzystwo Geologiczne we Lwowie	55
„Pionier“	55, 119
Polski Komitet Normalizacyjny	80, 176, 198, 241, 284, 311, 523
Wybory do Kuratorii Karpackiego Instytutu Geologiczno Naftowego	128
Związek Polskich Techników Wiertniczych i Naftowych w Borysławiu	176
Mechaniczna Stacja Doświadczalna Politechniki Lwowskiej	176
Umowa zbiorowa	227, 386
Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego	239, 576
„Gazy Ziemne“	256, 283
Posiedzenie w sprawie naprawy dróg w zagłębiu borysławskim	256
Konkurs na stypendium S-ki Akc. „Perun“	256
VII Międzynarodowy Kongres Naukowej Organizacji	339
Dziesięciolecie spółdzielni w Rypnem	339
Sprawozdanie z działalności Polskiego Komitetu Energetycznego za rok 1936/37 i program na rok 1937/38	351
Kongres Księgowych Polskich	359
Konferencja w sprawie nowelizacji prawa górniczo-naftowego (w Ministerstwie P. i H.)	386
Zjazd delegatów pracowników umysłowych przemysłu naftowego	410
Wiec pracowników umysłowych przemysłu naftowego	551
Memoriał Stowarzyszenia Techników R. P.	410
Likwidacja firmy „Standard Nobel“	411
Izby Przemysłowo Handlowe	437, 551
I Polski Kongres Inżynierów	437, 448, 494
Konferencja techniczna w sprawach wierceń „Rotary“	454
Konferencja na temat materiałów smarnych i smarowania	465
XI Zjazd Inżynierów Mechaników Polskich	465, 512
Mianowanie kuratora niezorganizowanych bruttowców i superarbitra dla ustalania cen ropy bruttowej	522
Nowy Zarząd Fundacji Chrześcijańskiej Gminy m. Borysławia	551
Sprawozdanie z działalności Komisji dla opracowania przepisów przeciwpożarowych dla rafinerii nafty	566
Komisja techniczna rejonu Okręgowego Urzędu Górniczego w Stanisławowie	628

	Str.
Międzynarodowy Kongres dla spraw paliwa zastępczego	11
XVII Międzynarodowy Kongres Geologii	49
II Światowy Kongres Naftowy w Paryżu	338, 371, 386, 397, 414, 420, 443, 451, 474, 567, 621
III Światowa Konferencja Energetyczna w Waszyngtonie	393
Międzynarodowa Wystawa Naftowa 1938 r. w Tulsa U. S. A.	465

VIII. Wiadomości gospodarcze.

Ceny ropy naftowej:	30, 77, 78, 126, 150, 174, 175, 254, 255, 281, 282, 337, 338, 384, 385, 434, 435, 492, 493, 549, 550, 600
Ceny gazu ziemnego:	31, 78, 127, 175, 255, 282, 338, 385, 435, 493, 550, 601
Sytuacja na rynkach:	28, 75, 125, 173, 252, 279, 335, 382, 432, 490, 547, 598
Sytuacja w przemyśle rafineryjnym:	27, 74, 124, 171, 251, 278, 334, 381, 431, 489, 546, 597
Ceny udziałów brutto:	435, 466, 550, 601

IX. Ustawy i rozporządzenia.

Podatki i opłaty	31, 54, 78, 197, 225, 226, 282, 357, 358, 409, 410, 436, 521, 522
Cła	54
Komunikacja (kolej, poczta, telegraf, telefon)	521
Ustawodawstwo społeczne	282, 283, 522
Różne	31, 79, 147, 408, 410, 411, 464, 519, 522

X. Judykatura.

Wyrok Sądu Najwyższego w sprawie potrąceń od należitości, przypadających za gaz bruttowy	223
Potrącenia przy udziałach brutto	407
Rozwiązanie umowy naftowej z powodu niedopełnienia zobowiązań wiertniczych	519
Wygaśnięcie prawa bruttowca do udziału w produkcji materiałów żywnych	520

XI. Zwyczaje handlowe.

Gaz wolny od obciążenia z tytułu udziałów brutto	282
Wysokość prowizji za pośrednictwo przy dzierżawach rafinerij	358
Odgazolinowanie gazu zużywanego na własne potrzeby kopalni	520
Pojęcie „większej ilości” czyli partii w handlu gazoliną	521

XII. Statystyka.

Przemysł kopalniany w Polsce:

Rok 1936:	Str.
Listopad	23
Grudzień	70
Rok 1937:	
Styczeń	120
Luty	168

Marzec	247
Kwiecień	274
Maj	330
Czerwiec	377
Lipiec	427
Sierpień	485
Wrzesień	542
Październik	593

Przemysł rafineryjny w Polsce:

Rok 1936:	Str.
Listopad	27
Grudzień	74
Rok 1937:	
Styczeń	124
Luty	171
Marzec	251
Kwiecień	278
Maj	334
Czerwiec	381
Lipiec	431
Sierpień	489
Wrzesień	546
Październik	597

Kronika wiertnicza:	55, 56, 81, 150, 176, 198, 228, 285, 340, 386, 438, 495, 551, 576, 603
---------------------	--

XIII. Drogi — motoryzacja — paliwo.

Prof. Rybarski: „Przeobrażenia społeczne na tle motoryzacji”	302
„Bardzo niebezpieczny impas”	303
Artykuły w piśmie „Zaczyn”	304
Postulaty „Kurjera Warszawskiego”	306
B. Andrzejowski: „Takie sobie szkice”	306

XIV. Przegląd prasy.

R. Olszewski: „Ilość i stan dróg w Polsce”	18
K. Rozen-Zawadzki: „Nafta... Nafta!...”	20
„Światowa sieć dróg”	22
„Człowiek w aucie rządzi światem”	192
„Niemiecki samochód popularny”	193
„Problem motoryzacji kraju i sprawa drogowa”	272
„Własny przemysł naftowy „luksusem”	481
„Nafta rusza do ataku”	483
„Podstawa przemysłu naftowego”	537

XV. Dział sprawozdawczy.

„Źródła energii w Polsce i ich wyzyskanie”	50
„Przyczynki do znajomości miocenu Polski”	50
Dipl. Ing. L. Steiner: „Die Rotary-Bohrmaschinen und ihre Antriebe”	50
Dr Hans Stöger: „Betriebsfahrungen mit Mineralölen unter besonderer Berücksichtigung der Alterungsvorgänge”	50

	Str.		Str.
Dr Hans Hlauschek: „Naphten und Methanöle — Ihre geologische Verbreitung und Entstehung“	51	„Wzrost światowej produkcji ropy surowej w 1936 r.“	118
Przegląd bieżącej literatury naftowej angielskiej i amerykańskiej	51, 100, 144, 193, 244, 307, 354, 460, 516, 572, 624	Prof. inż. Z. Bielski i inż. T. Bielski: „Niemieckie kopalnictwo naftowe“	131, 163, 185, 236, 259, 292, 325
Dr A. Laniewski i K. Sobolewski: Prawo karno-skarbowe — komentarz	69	„Rola krakowania w światowym przemyśle naftowym“	140
Inż. Cz. Skupiewski i Al. Taff: „Co każdy właściciel nieruchomości winien wiedzieć o instalacjach wodociagowo-kanalizacyjnych w swojej posesji“	69	„Światowa produkcja benzolu w latach 1933 do 1935“	142
Dr J. Basseches i mgr I. Korkis: „Kodeks podatkowy“	100	„Działalność rafinerij w Belgii“	190
Dr St. Lisowski: „Bilans i inwentarz a Sąd Rejestrowy“	100	„Wzrost konsumpcji olejów mineralnych w Anglii“	191
H. Teisseyre: „Budowa geologiczna okolic Żabiego“	119	„Konsumcja olejów mineralnych w razie wojny“	299
„Erdöl — Untersuchungsmethoden“	143	„Zapotrzebowanie wojskowe olejów mineralnych w Anglii“	301
„Kalendarz Chemiczny“	143	„Poszukiwania ropy naftowej w Niemczech przy pomocy finansowej rządu“	402
Publikacje Mechanicznej Stacji Doświadczalnej Polit. Lw.	176	„Warunki rozwojowe przemysłu naftowego w Rosji“	405
Umowa zbiorowa z robotnikami naftowymi	228	„Nafta, a konflikt na Dalekim Wschodzie“	479
Obniżka prenumeraty „Spawania i cięcia metali“	228	„Pierwsze półrocze 1937 r. w światowym przemyśle naftowym“	513
Inż. Z. Wilk: „Odbudowa ciśnienia w złożach ropośnych“	242	„Wzrost zapotrzebowania olejów mineralnych w Europie“	570
Inż. Z. Dobrowolski: „Spawanie w ogrzewnicwie“	243	„Sensacyjny proces naftowy w Stanach Zjednoczonych“	589
Inż. Cz. Mikulski: „Zagadnienie gospodarki energetycznej“	273	Afryka	364
Prof. H. Weiss i Dr T. Salomon: „Die mineralöle in der Elektrotechnik“	273	Albania	364
„Petroleum - Vademecum“	273	Ameryka	81, 84, 98, 99, 200, 288, 364, 412, 524, 589
Inż. L. Dreher: „Wiadomości podstawowe z dziedziny metalografii żelaza i stali“	460	Austria	388
Mgr H. Halpern: „Na marginesie problemu asfaltowego“	460	Belgia	190
„The reactions of pure hydrocarbons“. G. Egloff	540	Dania	387
Erdoelbestandteile	540	Holandia	467
		Irlandia	388
		Japonia	479
		Niemcy	84, 131, 163, 185, 236, 259, 292, 325, 363, 402, 466, 524
		Portugalia	199
		Rosja	151, 363, 405, 467
		Rumunia	115, 287, 361, 524
		Węgry	468
		Wielka Brytania	191, 200, 301, 362, 440
		Włochy	151, 364, 523, 541
		Wiadomości ogólne	11, 48, 68, 82, 118, 140, 142, 152, 200, 285, 286, 299, 312, 340, 360, 362, 439, 468, 513, 524, 570, 630, 632
XVI. Przemysł naftowy za granicą.		XVII. Bezpieczeństwo pracy.	
„Nacjonalizm gospodarczy a przemysł naftowy“	48	Odczyt W. H. Camerona	425
„Rozwój kopalnictwa naftowego w r. 1936 na bliskim Wschodzie“	68	„Bezpieczna obsługa aparatury chemicznej“	426
„Zapasy ropy naftowej w Stanach Zjedn.“	98	„Bezpieczeństwo i higiena pracy w rafineriach naftowych“	455
„Rozwój komunikacji mechanicznej w Stanach Zjednoczonych“	99		
„Przemysł naftowy rumuński w 1936 r.“	115		

